Els accents diacrítics

> *L'accent diacrític distingeix dues paraules que s'escriuen igual. Des de l'ortografia de l'IEC del 2016, només en queden uns quants, i l'examen pregunta tant els que es mantenen com els que han desaparegut.*

1 Els que es mantenen

AMB ACCENT	SENSE ACCENT
bé (adverbi, el bé)	be (xai, lletra)
déu (divinitat)	deu (número; verb deure)
és (verb ser)	es (pronom)
mà (part del cos)	ma (possessiu)
més (quantitat)	mes (del calendari)
món (el planeta)	mon (possessiu)
pèl (cabell)	pel (per + el)
sé (verb saber)	se (pronom)
sí (afirmació, pronom)	si (conjunció, nota)
sòl (terra)	sol (astre, sense companyia)
són (verb ser)	son (ganes de dormir)
té (verb tenir)	te (pronom, planta)
ús (utilització)	us (pronom)
vés (imperatiu d'anar)	ves (imperatiu de veure)
véns, **vénen** (verb venir)	vens, venen (verb vendre)

No t'hi confonguis: *manté*, *conté* o *convé* també porten accent, però per la regla general (són paraules agudes acabades en vocal), no pas perquè siguin diacrítics.

2 Els que han desaparegut

Abans del 2016 portaven accent i ara ja no: *dona* (nom i verb), *soc*, *os* (animal), *mora* (fruit), *net* (familiar), *sec* (plec), *molt* (del verb moldre), entre d'altres. Escriure'ls amb accent ara és una falta.

! Trampes habituals

- × *Ja **són** les vuit* (verb), però *tinc **son*** (ganes de dormir).
- × *Deixa **pèl** pertot*, però *passa **pel** carrer*.
- × *La **dona** li **dona** la clau*: cap dels dos porta accent.

Practica-ho

Omple els buits. Les solucions són al final.

1 Aquesta _____ és la meva veïna.

○ dona ○ donà ○ dóna

2 No _____ on he deixat les claus.

○ se ○ sé ○ sè

3 Ja _____ les deu del vespre.

○ son ○ són ○ sòn

4 Tinc tanta _____ que se'm tanquen els ulls.

○ son ○ són ○ sòn

5 Vols _____ cafè?

○ mes ○ més ○ mès

6 _____ un noi molt trempat.

○ Es ○ És ○ Ès

7 Aquest pis no _____ gaire llum.

○ te ○ té ○ tè

8 El gat ha deixat _____ a tot el sofà.

○ pel ○ pél ○ pèl

Les meves notes

Solucions

1. **dona**. Des del 2016, «dona» ja no porta accent diacrític.
2. **sé**. Verb saber: «sé», amb accent diacrític.
3. **són**. Verb ser: «són».
4. **son**. Ganes de dormir: «son», sense accent.
5. **més**. Quantitat: «més». «Mes» és el del calendari.
6. **És**. Verb ser: «és». «Es» és el pronom.
7. **té**. Verb tenir: «té».
8. **pèl**. Cabell: «pèl», amb accent obert. «Pel» és per + el.